

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการณ์ ปัญหา ความคิดเห็น และขอเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้ คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 สภาพการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตอนที่ 2 ปัญหาการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจ ปัญหาด้านการปฏิบัติ ปัญหาด้านเครื่องมือวัดผลและปัญหาด้านความร่วมมือและบริการที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและขอเสนอแนะของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความคิดเห็น ส่วนที่ 2 ขอเสนอแนะ

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 386 คน โดยแบ่งเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 193 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 193 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 ส่วนที่ 1 คำนวณหาการอยละของข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 คำนวณหาการอยละของเรื่องที่มีการปฏิบัติและเรื่องที่ไม่มีการปฏิบัติ สำหรับเรื่องที่มีการปฏิบัติคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาแปลความว่ามีการปฏิบัติในระดับใด (มีการปฏิบัติมาก ปานกลาง น้อย) ตอนที่ 2 คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาแต่ละขอ แล้วนำมาแปลความว่า

เป็นปัญหาในระดับใด (เป็นปัญหามากอย่างยิ่ง มาก ปานกลาง น้อย และน้อยอย่างยิ่ง)
 ตอนที่ 3 ส่วนที่ 1 คำนวณหาคาเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นแต่ละข้อ
 แล้วนำมาแปลความว่ามีความคิดเห็นอย่างไร (เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย
 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ส่วนที่ 2 สรุปรวบรวมข้อเสนอแนะโดยเรียงลำดับข้อเสนอนั้น
 ที่มีผู้ตอบมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน
 386 คน ซึ่งมีครูส่วนมากคือร้อยละ 50.52 มีวุฒิทางการศึกษาระดับอนุปริญญา (ป.กศ.
 สูง, ป.ม.) และรองลงมาคือร้อยละ 36.79 มีวุฒิ ป.กศ., ป.ป. จากจำนวนครูที่ตอบ
 แบบสอบถามทั้งหมดนี้ มีครูถึงร้อยละ 76.17 ที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและ
 ประเมินผล และร้อยละ 63.47 ที่เคยมีส่วนร่วมในการทำงานเกี่ยวกับการวัดและประเมิน
 ผล ส่วนครูที่เคยทำงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในโรงเรียนโดยตรงมีเพียงร้อยละ
 36.53 เท่านั้น

2. สภาพการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

จากการสำรวจสภาพการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
 1 และ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า วิธีการวัดและประเมินผลที่ครูระบุว่ามีปฏิบัติมากได้แก่วิธี
 ดังต่อไปนี้คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในชั่วโมงเรียนและทำการบ้าน การกำหนด
 เกณฑ์ในการประเมินผลโดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดเอง การแจ้งผลการสอบให้นักเรียนและ
 ผู้ปกครองทราบ และการจัดทำข้อสอบโดยครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเอง

ส่วนเรื่องที่ครูโดยเฉลี่ยเห็นว่ามีปฏิบัติในระดับปานกลาง
 ได้แก่เรื่องต่อไปนี้คือ การชี้แจงให้ครูเข้าใจวิธีปฏิบัติในการวัดและประเมินผล การชี้แจง
 ให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจความหมายของระดับคะแนน (4, 3, 2, 1, 0) ในการ

ตัดสินผลการเรียน การวัดผลโดยใช้วิธีตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่า การทดสอบ การสัมภาษณ์ การฝึกงานภาคปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม และการสอบถามพัฒนาการของนักเรียนจากที่บ้านหรือผู้ใกล้ชิด การวัด พฤติกรรมและทักษะด้านความรู้ความจำและการนำไปใช้ การกำหนดเกณฑ์การประเมินผล โดยครูที่สอนชั้นเดียวกัน ฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายวัดผลของโรงเรียนเป็นผู้กำหนด การตรวจสอบ ความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้น การวัดผลในแต่ละชั่วโมงเรียน การทดสอบเมื่อจบ บทเรียน การเฉลยข้อสอบ การออกข้อสอบโดยครูสอนชั้นเดียวกัน ครูแต่ละหมวดวิชา กลุ่มโรงเรียนและฝ่ายวิชาการของอำเภอเป็นผู้ออกข้อสอบ การชี้แจงวัตถุประสงค์การ เรียนและบอกหัวข้อเรื่องที่เรียนให้นักเรียนทราบ และการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่าน จุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละบทเรียน

นอกจากนี้ยังมีบางเรื่องที่ครูโดยเฉลี่ยเห็นว่ามีการปฏิบัติในระดับ น้อยได้แก่เรื่องการวัดผลโดยให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น การวัดพฤติกรรมและ ทักษะด้านความสนใจ ทศนคติ และการใช้ข้อสอบร่วมกับอำเภออื่น

3. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

3.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจ

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่ามีปัญหามากในเรื่องวิธีปฏิบัติในการวัดและ ประเมินผลระหว่างเรียน และการแยกจุดประสงค์แต่ละข้อจากสมุดประจำชั้นเพื่อวัดพฤติ กรรม ส่วนเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรใหม่ จุดประสงค์การวัดและประเมินผล วิธีปฏิบัติในการตรวจสอบความรู้พื้นฐาน การวัดผล ปลายภาคเรียน การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การปฏิบัติตามแบบประเมินผล ป.02 การทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน และการแปลผลที่ได้จากการวัดเพื่อตัดสิน เลื่อนชั้น ครูโดยเฉลี่ยระบุว่า เป็นปัญหาปานกลาง

3.2 ด้านกฎปฏิบัติในการวัดและประเมินผล

ครูมีปัญหามากในการดำเนินการวัดผลระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ หลังจบบทเรียน การวัดผลปลายภาคเรียน การวัดผลโดยใช้วิธีสังเกต สัมภาษณ์ และ

สอบปากเปล่า การเลือกเครื่องมือการวัดผลให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัด และการ
แบ่งเวลาในชั่วโมงเรียนเพื่อวัดผล

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่ามีปัญหาปานกลางในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการ
การในการตรวจสอบความรู้พื้นฐาน และทักษะเบื้องต้น การวัดพฤติกรรมตามจุดประสงค์
การเรียนรู้ในสมุดประจำชั้น ป.02 การนำจุดประสงค์การเรียนรู้มาเขียนเป็นจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรม การตัดสินใจให้นักเรียนผ่านพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น การ
วัดผลโดยใช้การตรวจแบบฝึกหัด การตรวจผลงานภาคปฏิบัติ และการทดสอบ

3.3 ด้านเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

การสร้างเครื่องมือในการวัดผลครูโดยเฉลี่ยระบุว่ามีความ
ในการสร้างแบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสำรวจรายการ และการวิเคราะห์ข้อสอบ
ส่วนการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบมาตราส่วนประมาณค่า
นั้น ครูระบุว่าปัญหาในระดับปานกลาง และการสร้างข้อสอบแบบปรนัยและความ
เรียงครูระบุว่าปัญหาเล็กน้อย

3.4 ด้านความร่วมมือและบริการต่างๆ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

ครูเห็นว่าไม่ค่อยได้รับบริการจากทางโรงเรียนเกี่ยวกับเครื่องมือ
วัดผลโดยระบุว่ามีความปานกลาง ส่วนปัญหาในเรื่องความช่วยเหลือจากทางโรงเรียนใน
การจัดหาเอกสารและอุปกรณ์ ความร่วมมือจากครูอื่น ๆ ในโรงเรียน และความช่วย
เหลือจากศึกษานิเทศก์ หัวหน้าหมวดการศึกษา ครูระบุว่ามีความปานกลาง ในขณะที่
เดียวกันในเรื่องความร่วมมือจากฝ่ายบริหารในการส่งเสริมให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยว
กับการวัดผลครูระบุว่าปัญหาเล็กน้อย

4. ความคิดเห็นของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผล

จากการสำรวจความคิดเห็นของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี . ผลปรากฏว่าครู

โดยเฉลี่ยแสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องต่อไปนี้คือ จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลเพื่อนำผลมาปรับปรุงผู้เรียน การใช้วิธีวัดผลโดยตอบคำถามปากเปล่า และการให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น การวัดผลโดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้วัดเอง การวัดผลในระหว่างภาคเรียนควรกระทำอย่างสม่ำเสมอ และควรสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้

ส่วนเรื่องที่ครูโดยเฉลี่ยเห็นด้วยได้แก่เรื่อง จุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผล เพื่อเก็บคะแนนตามระเบียบของการวัดผล เพื่อวัดความรู้ของนักเรียน เพื่อวัดความซน และความเอาใจใส่ของนักเรียน และเพื่อประเมินการสอนและปรับปรุงการสอนของครู วิธีการวัดผลโดยใช้วิธีสัมภาษณ์ สังเกต และประเมินผลงานภาคปฏิบัติ ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่วัดผลครูเห็นด้วยที่จะให้มีคณะกรรมการวัดผลของโรงเรียน และควรมีครูปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วย นอกจากนี้ครูยังเห็นว่าควรวัดผลโดยใช้การสังเกตและสัมภาษณ์มีปัญหาเนื่องจากจะต้องใช้เวลาในการปฏิบัติมาก

ครูโดยเฉลี่ยระบุว่าไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ การประเมินผลในทุกชั่วโมงเรียนทำให้ครูเสียเวลา การประเมินผลตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นเหตุให้นักเรียนไม่ค่อยสนใจการเรียนเนื่องจากโอกาสสอบตกมีน้อย และครูมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลคืออยู่แล้วไม่จำเป็นต้องจัดอบรมเพิ่มเติม

อภิปรายผล

จากการศึกษานี้ทำให้ทราบสภาพการณ์ ปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งจะได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษานี้พบว่าตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่มีวุฒิระดับอนุปริญญา (ป.กศ.สูง, ป.ม) และมีเพียงร้อยละ 31.87 เท่านั้นที่ได้ศึกษากการวัดและประเมินผลจากสถาบันการศึกษา นอกนั้น

ศึกษาจากเอกสารตัวร่ายตนเองและเคยเข้ารับการอบรม การที่มีครูเพียงจำนวนน้อย
 ระบุว่าเคยศึกษาการวัดผลในสถานศึกษา อาจจะเนื่องจากครูส่วนใหญ่มีวุฒิ ป.ม. ซึ่งเป็น
 วุฒิที่ได้จากการสอบเทียบความรู้โดยไม่ได้ศึกษาในสถาบันการศึกษา หรือมีนิชนั้นหลักสูตร
 การฝึกหัดครูอาจจะไม่ได้เน้นในเรื่องการวัดและประเมินผล ถึงแม้จะกำหนดให้เรียนใน
 วิชาการศึกษา แต่ก็เป็นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าการฝึกให้นักศึกษาได้ปฏิบัติ ดังที่
 สุนทร บำเรอราช ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการวัด
 และประเมินผลการศึกษาในวิทยาลัยครูภาคกลาง พบว่า วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ใช้การวัดผล
 โดยใช้ข้อทดสอบ และมุ่งวัดในด้านความรู้ความจำ ทำให้ละเลยต่อการสอบเกี่ยวกับ
 การให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติจริง¹ นอกจากนี้การที่ครูศึกษาเรื่องการวัด
 และประเมินผลจากแหล่งความรู้ที่แตกต่างกัน กล่าวคือศึกษาจากสถานศึกษาบางจากตัวรา
 ้วยตนเองบางหรือจากการอบรม อาจจะทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผล
 แตกต่างกัน อาจจะส่งผลถึงการปฏิบัติในการวัดผลด้วย นอกจากนี้มีครูเพียงร้อยละ
 36.53 เท่านั้นที่เคยมีประสบการณ์โดยตรงในการวัดและประเมินผล ซึ่งแสดงว่าการจัด
 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติอยู่เดิมนั้น ครูมิได้ดำเนินการวัดและประเมินผลด้วย
 ตนเอง ซึ่งครูอาจเป็นเพียงผู้ควบคุมห้องสอบ และตรวจข้อสอบเท่านั้น โดยมีใครสร้าง
 เครื่องมือในการวัดผลเอง ส่วนในหลักสูตรใหม่มุ่งให้ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการวัดผลโดย
 ครูต้องสร้างเครื่องมือและบันทึกข้อมูลในการวัดผลเอง ฉะนั้นเมื่อครูไม่มีประสบการณ์จึง
 อาจเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ครูมีปัญหาในการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรใหม่
 ได้ จึงเป็นแนวคิดแก่วิทยาลัยครูที่จะต้องเตรียมผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาเพื่อไปเป็นครูให้
 พร้อมโดยให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติในการวัดผลตามหลักสูตรใหม่ และหลัก

¹ สุนทร บำเรอราช, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับระบบ
 การวัดผลและประเมินผลการศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคกลาง" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
 บัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 120.

สูตรการสอบวิธี ป.ม ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ด้วย ก็จะต้องสอดแทรก เรื่องการวัดและประเมินผลไว้ในข้อสอบ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้อยู่สอบได้มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดผลอยู่เสมอ

2. สภาพการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

จากการศึกษาพบว่าครูใช้วิธีการวัดผลโดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทั้งในชั่วโมงเรียน และเป็นการบ้านอยู่เสมอ (มีการปฏิบัติมาก) ส่วนวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การตอบปากเปล่า และการสอบถามจากทางบ้านครูได้ใช้อยู่บ้าง (มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง) และการวัดผลโดยให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นครูไม่ค่อยได้นำมาใช้ (มีการปฏิบัติในระดับน้อย) ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสุภกัญญา สุจริตจิตร ที่พบว่า ครูมีปัญหาในการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ตามกำหนดไว้ในแผนการสอน และการตรวจสอบพฤติกรรมบางอย่างของนักเรียนโดยใช้การสอบถามจากทางบ้าน¹ ทั้งนี้ อาจจะเนื่องจากการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. 2503 มุ่งสอนเนื้อหา ซึ่งเป็นความรู้ในเชิงทฤษฎีการวัดผลแบบเดิม จึงต้องใช้การทดสอบ (Paper and pencil Test) เพื่อวัดด้านความรู้ความจำ แต่ในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เน้นการแสดงออกของนักเรียนในลักษณะที่เป็นพฤติกรรม (Behavior) การวัดผลจึงต้องใช้วิธีการต่าง ๆ หลายวิธีเช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ การตอบปากเปล่า ซึ่งแต่เดิมครูเคยชินกับการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบ จึงอาจทำให้ครูไม่ค่อยได้ใช้วิธีการวัดผลแบบต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรใหม่ นอกจากนี้การวัดผลตามหลักสูตรใหม่ครูจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น การสังเกตครูจะต้องสังเกตหลาย ๆ ครั้งแล้วจดบันทึกการสังเกตโดยใช้แบบสำรวจรายการ หรือแบบจัดอันดับคุณภาพ จึงขอนำข้อมูล

¹สุภกัญญา สุจริตจิตร, "ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการ ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครราชสีมา" หน้า 153.

ที่ได้จากการสังเกตมาประเมินผลการเรียนของนักเรียน ดังนั้นครูที่ทำการวัดผลจะต้องมีทักษะในการสังเกต มีเครื่องมือที่ใช้ในการจัดบันทึกการสังเกต และให้ความเอาใจใส่ต่อการวัดและประเมินผลอย่างแท้จริง แต่ถาครูขาดทักษะในการใช้วิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ ในการวัดผล ก็จะทำให้ครูไม่ได้ใช้วิธีการวัดผลตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรใหม่

อย่างไรก็ตามจากการสำรวจสภาพการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 พบว่า ครูได้ดำเนินการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรใหม่ในเรื่องต่าง ๆ มากบ้าง น้อยบ้าง ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ กัน ดังจะได้อธิบายต่อไป

3. ปัญหาการวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

3.1 ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจ

จากการศึกษาพบว่าครูมีปัญหาในเรื่องการวัดผลระหว่างเรียน และการแยกจุดประสงค์การเรียนรู้จากสมุคประจำชั้น ป.02 ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากการจัดอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้แก่ครูมักจะไม่ให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลหลาย ๆ เรื่องในระยะสั้นเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาทำความเข้าใจเจาะลึกในแต่ละเรื่อง หรือมีเวลาฝึกปฏิบัติไม่พอ ประกอบกับครูไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลมาก่อน จึงไม่สามารถโยงความรู้เก่าเข้ากับความรู้ใหม่ที่ได้รับขณะอบรมได้ และการอบรมที่จัดขึ้นเป็นการอบรมตัวแทนของครู แล้วให้ครูไปอบรมต่อให้แก่ครูอื่น ๆ อีกทีหนึ่ง จึงทำให้การอบรมขาดน้ำหนักถึง 2 ข้อคือ การที่ผู้อบรมไม่สามารถทำความเข้าใจกับการวัดและประเมินผล ก็ย่อมจะทำให้การถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้รับการอบรมในข้อที่ 2 คลาดเคลื่อน จากความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในการอบรมในครั้งแรกไป นอกจากนี้ครูอาจจะไม่ได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล จากเอกสารคู่มือที่กรมวิชาการส่งไปให้ จากการที่ผู้วิจัยได้ไปแจกแบบสอบถาม และได้สนทนากับครูทำให้ทราบว่าส่วนใหญ่โรงเรียนมีเอกสารและคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลแต่ครูใหญ่เป็นผู้เก็บไว้ จึงทำให้ครูไม่ค่อยได้ขอยืมมาใช้ ปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลนั้นนับว่าเป็นปัญหาสำคัญ เพราะถาผู้ปฏิบัติคือครูไม่มีความเข้าใจอย่างแท้จริงแล้วจะทำให้มีปัญห่อื่น ๆ ตามมาอีกด้วย ฉะนั้นแนวทางในการแก้ปัญหานี้วิทยาลัยครูน่าจะมีบทบาทกล่าวคือ ควรให้

วิทยาลัยครู เป็นผู้รับผิดชอบในการให้ความรู้และความช่วยเหลือโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงหรือจังหวัดใกล้เคียงอาทิเช่น จังหวัดโคกมีวิทยาลัยครูก็ให้วิทยาลัยครูในจังหวัดนั้น เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นการกระจายความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาไปสู่ภูมิภาคอีกด้วย นอกจากนี้อาจจะทำให้วิทยาลัยครูเห็นว่าตนเองเป็นแหล่งทางวิชาการ และมีหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดที่ตนรับผิดชอบอันจะเป็นผลดีต่อการจัดการศึกษาของชาติต่อไป

3.2 ปัญหาด้านการปฏิบัติในการวัดและประเมินผล

จากการศึกษาปัญหาในด้านนี้พบว่าครูมีปัญหาในการดำเนินการวัดผลระหว่างเรียน การวัดผลปลายภาคเรียน การสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การสอบปากเปล่า การเลือกเครื่องมือวัดผลให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัด และการแบ่งเวลาในชั่วโมงเรียนเพื่อวัดผลการเรียน ปัญหาในการปฏิบัตินี้อาจจะสืบเนื่องมาจากการที่ครูขาดความรู้ความเข้าใจ จนทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติด้วยเหตุผลที่มีข้อสนับสนุนจากผลการวิจัยตอนหนึ่ง ซึ่งพบว่าครูมีปัญหาในการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจรายการ เพื่อวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแสดงว่าครูยังขาดความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนด้วยตนเอง ทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถนำวิธีวัดและประเมินผลตามที่เสนอแนะไว้ในหลักสูตรมาใช้ได้ครบทุกวิธี เมื่อเป็นเช่นนี้หน่วยศึกษานิเทศก์ของจังหวัดหรือฝ่ายวิชาการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จะต้องช่วยเหลือครูในการสร้างเครื่องมือเหล่านี้ หรืออาจจะผลิตเครื่องมือในการวัดผลแล้วให้ครูขอยืมไปใช้ หรือจัดการประชุมครูเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จะทำให้ครูได้รับความรู้จากการทำงานร่วมกันไปด้วย

3.3 ปัญหาด้านความร่วมมือและบริกรต่าง ๆ

จากการศึกษาปัญหาในด้านนี้พบว่าครูมีปัญหาในด้านบริการของโรงเรียนเกี่ยวกับเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากครูต้องการที่จะให้โรงเรียนจัดหาเครื่องมือวัดผลให้ เพราะครูไม่สามารถผลิตเครื่องมือวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ และจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละจุดประสงค์อาจใช้เครื่องมือ

วัดผลที่แตกต่างกัน นอกจากนี้จุดประสงค์การเรียนรู้ในสมุดประจำชั้น ป 02 กำหนดไว้แต่พฤติกรรมที่คาดหวังเท่านั้น ครูต้องนำมาแปลงเป็นพฤติกรรมที่จะใช้ในการวัดผล ซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมที่วัดได้โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่น ๆ ฉะนั้นครูจะต้องมีความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผลทุกชนิด ส่วนความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น หน่วยงานศึกษา เทศก หัวหน้าหมวดการศึกษา ครูระบุว่าไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเพราะครูอาจจะคิดว่าบุคคลเหล่านี้ควรจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน แต่โดยทางปฏิบัติแล้วโรงเรียนประถมศึกษามีเป็นจำนวนมาก และการเดินทางก็ไม่สะดวก จึงอาจจะทำให้ศึกษานิเทศกและหัวหน้าหมวดการศึกษาไม่ค่อยได้ไปให้ความช่วยเหลือแก่ครูเท่าที่ควร ฉะนั้นจึงเป็นข้อคิดแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องของเหล่านี้ให้ตระหนักถึงบทบาทของคนที่จะให้ความช่วยเหลือ และบริการแก่ครูให้มากยิ่งขึ้น

ขอคนพบจากการศึกษานี้จะเห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เป็นปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องกันกล่าวคือ เมื่อครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ก็ทำให้มีปัญหาในด้านกรปฏิบัติ การเลือกวิธีการวัดผล และการสร้างเครื่องมือในการวัดผล ฉะนั้นการแก้ปัญหาจะต้องเริ่มจากการช่วยให้ครูได้เข้าใจและเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลเสียก่อน เมื่อครูเข้าใจและเห็นความสำคัญแล้วก็อาจจะเป็นการช่วยจัดปัญหาอื่น ๆ ด้วย อย่างไรก็ตามเครื่องมือในการวัดผลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการวัดและประเมินผล ถ้าครูขาดเครื่องมือในการวัดผลหรือขาดทักษะในการใช้เครื่องมือก็จะทำให้ผลที่ได้จากการวัดไม่น่าเชื่อถือ ฉะนั้นการแก้ปัญหาในระยะแรก ๆ นี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่สำนักงานทดสอบและมาตรฐานการศึกษา ศึกษาธิการเขตแต่ละจังหวัด และฝ่ายวิชาการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะได้เร่งผลิตเครื่องมือในการวัดผลเพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ได้ และนอกจากนี้ยังต้องให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการสร้างและเทคนิคในการใช้เครื่องมือ ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาการวัดและประเมินผลในระยะยาวต่อไป

นอกจากนี้ปัญหาการวัดและประเมินผลที่ครูเห็นว่า เป็นปัญหาปานกลางก็ควรนำมาพิจารณาแก้ไข เพราะปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นี้ ได้กำหนดให้ครูผู้สอนเป็นผู้วัดด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำผลที่ได้จากการวัดมาปรับปรุงในด้านการเรียนการสอน หากผลที่ได้จากการวัดมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือก็จะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงวิธีสอน สื่อการเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ควรเป็นผู้ควบคุมดูแลการวัดและประเมินผลในโรงเรียน และต้องสามารถให้คำแนะนำคำปรึกษาเมื่อครูมีปัญหา นอกจากนี้ควรจัดหาคู่มือ อุปกรณ์การวัดและประเมินผลแจกให้แก่ครูอย่างทั่วถึง
2. ควรจัดให้มีหน่วยวัดผลของโรงเรียน โดยให้ครูร่วมกันทำงานอันจะเป็นโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความเข้าใจ ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครูอื่น ๆ บ้าง
3. ส่วนการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และหน่วยศึกษานิเทศก์ของจังหวัด ควรร่วมกันจัดอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลขึ้นโดยให้กลุ่มโรงเรียนส่งตัวแทน ควรเป็นผู้นำฝ่ายวิชาการของกลุ่ม เข้ารับการอบรม เพื่อให้ตัวแทนนำมาถ่ายทอดให้กับครูที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนของตน นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียนควรจัดฝึกอบรมพบทวนและสร้างเสริม (Refreshing Program) ให้แก่ครูที่สอนตามหลักสูตรใหม่ (ประถมปีที่ 1 และ 2)
4. โรงเรียนควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการขึ้นเพื่อให้ครูได้ระดมกำลังงานและสติปัญญา เพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ทั้งนี้อาจขอความช่วยเหลือจากฝ่ายวิชาการของกลุ่มโรงเรียน หรือจากหน่วยศึกษานิเทศก์ของจังหวัด

5. ศึกษาวิเคราะห์ ส่วนการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและวิทยาลัยครู ควรร่วมกันผลิตเครื่องมือในการวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูสามารถนิยมไปใช้ได้ และควรออกไปนี้ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ครู ถ้าได้ร่วมกันทั้งสามฝ่ายนี้จะทำให้โรงเรียน ประถมศึกษาได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง

6. ควรให้วิทยาลัยครู ได้มีบทบาทในการช่วยเหลือทางวิชาการแก่โรงเรียน ประถมศึกษา อันจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงด้านวิชาการของวิทยาลัยครู เพื่อให้สอดคล้อง กับความต้องการท้องถิ่น

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัญหาการวัดและประเมินผลนักเรียน ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยใช้ตัวอย่างประชากรในจังหวัดอื่น หรือเขตการศึกษาอื่น เพื่อจะได้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างทั่วถึง

2. ควรมีการวิจัยปัญหาการวัดและประเมินผลการ เรียนแต่ละหมวด ประสิทธิภาพ ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 อีก ซึ่งจะช่วยให้ทราบปัญหาและหาทางแก้ไข ปรับปรุงได้อย่างตรงจุด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย